

Tisková zpráva: **Slavnostní otevření stálé expozice „Tábor Hodonín u Kunštátu: Průsečík tragických osudů 1940–1950. Střední Evropa“ v Hodoníně u Kunštátu. Památníku holokaustu Romů a Sintů na Moravě**

Brno, 1. 7. 2021

Po dlouholeté snaze vznikla v bývalém tzv. cikánském táboře v Hodoníně u Kunštátu nová stálá expozice. Jejím tvůrcem je Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského v Praze, které jako první správce tohoto památníku expozici začalo připravovat a na samotné realizaci nese hlavní tvůrčí podíl. Muzeum romské kultury získalo expozici po převzetí areálu v roce 2018 ve stádiu před finálním dokončením. V následujících letech ji dle plánu původního správce a po nutném a zdlouhavém procesu vyjasnění autorských práv dovedlo ke zdárné finalizaci.

Nová expozice se věnuje pohnuté historii tohoto místa. Otřesné životní podmínky a každodennost internace přibližují dobové fotografie, dokumenty, artefakty, a zejména vzpomínky pamětníků převážně z řad samotných bývalých vězňů.

Poprvé si stálou expozici zástupci médií stejně jako návštěvníci mohou prohlédnout při slavnostním otevření 15. července. Tisková konference se koná ve stejný den od 15.30h, vernisáž bude následovat od 17h.

Hosty a mluvčími na tiskové konferenci i vernisáži budou například ředitelka Muzea romské kultury PhDr. Jana Horváthová, historik muzea Mgr. Dušan Slačka, dále zástupci z řad pamětníků, starosta Olešnice a člen komise pro výstavbu památníku Zdeněk Peša, vědecký pracovník Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského Mgr. Roman Škoda a další.

V roce 2009 byl, díky dlouhodobé snaze Muzea romské kultury (MRK), tehdejšího ministra pro lidská práva Michaela Kocába a romských aktivistů, státem vykopen rekreační areál na místě někdejšího protektorátního tzv. cikánského tábora v Hodoníně na Blanensku. Usnesením vlády došlo v roce 2011 k pověření Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského (příspěvková organizace MŠMT) vybudováním památníku romského holokaustu s expozicí, která by přibližovala pohnutou historii místa v kontextu českých, respektive československých a evropských dějin. Klíčovým tématem expozice se stalo období let 1942–1943, kdy na místě existoval tzv. cikánský tábor, který fakticky plnil funkci tábora koncentračního. Převažující část expozice věnovanou tomuto období a v obecnější rovině také holokaustu Romů a Sintů v období II. světové války pod vedením ředitelky NPMK PhDr. Markéty Pánkové vytvořili pracovníci MRK – PhDr. Jana Horváthová a Mgr. Michal Schuster. Na tvorbě se dále podíleli doc. Ing. Jiří Cajthaml, Ph.D.; prof. PhDr. Jiří Kocian, CSc.; Jiří Paděvět; prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc. a PhDr. Jan Šimek, Ph.D. Architektonické a výtvarné řešení zajistil Jaroslav Obst.

Usnesením vlády z roku 2017 bylo správcovství nedokončeného areálu a expozice na začátku roku 2018 předáno MRK, které přistoupilo k upravení a dokončení expozice. Vedle PhDr. Jany Horváthové se na tomto procesu podíleli Mgr. Veronika Kolaříková, Mgr. Anna Míšková a Mgr. Dušan Slačka.

Expozice nazvaná Tábor Hodonín u Kunštátu: Průsečík tragických osudů 1940–1950. Střední Evropa. se nachází ve dvou hlavních prostorách. Větší část expozice je

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY (MRK)

státní příspěvková organizace, Bratislavská 67, 602 00 Brno
organizace je zřízena Ministerstvem kultury ČR, je oprávněna nakládat s majetkem státu, dle z. č. 219/2000 Sb., a dále zřizovací listiny MRK platné od 1. 1. 2013, ve znění Rozhodnutí ministryně kultury č. 45/2012 ze dne 20. 12. 2012 a ve znění Rozhodnutí ministra kultury č. 18/2017 ze dne 26. 10. 2017.
IČ: 71239812

umístěna v novostavbě informačního centra památníku, kde návštěvníkům prezentuje historii místa v kontextu českých a československých dějin. Začíná uvedením kontextu vzniku Československa, stejně jako postavení Romů a Sintů v tomto státě ovlivněným „proticikánskými“ náladami, zákonodárstvím a postupem úřadů. Dále expozice prezentuje vývoj opatření cílených na Romy a Sinty v protektorátu Čechy a Morava. Stěžejní část expozice je věnována tzv. cikánskému táboru v Hodoníně u Kunštátu, který byl spolu s veřejnosti známějším obdobným táborem v Letech u Písku místem internace, utrpení, smrti a následně výchozí stanicí k transportu do koncentračního a vyhlazovacího tábora Auschwitz (konkrétně Auschwitz II-Birkenau) pro stovky romských mužů, žen a dětí. Expozice obsahuje i samostatnou místnost s audiovizuálním vybavením, jež návštěvníkovi umožní přehrávání audio i video záznamů vybraných vzpomínek pamětníků rozříděných do tematických kategorií. Expozice samotná se věnuje také transportům hodonínských vězňů do Auschwitz a jejich osudům v dalších nacistických koncentračních táborech. Závěrečná pasáž expozice v informačním centru přibližuje poválečné osudy táborového areálu – ten se stal mimo jiné místem internace německy mluvících osob určených k odsunu z Československa, později táborem nucené práce pro odpůrce komunistického režimu a následně po desítky let sloužil jako rekreační areál.

Druhá část expozice se nachází ve zrekonstruované budově bývalého vězeňského baráku, který je vybaven replikami vězeňských paland s poslechovými místy, z nichž znějí vzpomínky pamětníků na dobu tzv. cikánského tábora. Texty expozice jsou zpracovány v českém a anglickém jazyce.

V Baráku dozorců a celém areálu bude muzeum nabízet edukační programy a aktivity tematicky propojené s holokaustem. První takovou aktivitou je vystavení vítězného příspěvku 2. ročníku Soutěže Emílie Machálkové a Karla Holomka s názvem Hlava Nemtudomky od studenta AVU Jakuba Brázdy. Socha bude vystavena před Barákem dozorců. Představení všech příspěvků soutěže, která tematizovala holokaust Romů, si návštěvníci budou moci prohlédnout v Baráku dozorců. MRK zde pořádá také výstavy, do 31. 10. 2021 je přístupná výstava kreseb Maluj, co vidíš, které Helga Weissová-Hošková vytvořila během svého tříletého pobytu v Terezíně.

Slavnostní otevření stálé expozice je součástí pásma Léto v památníku, v rámci kterého se návštěvníci mohou těšit na Koncert Ivy Bittové 24. července a Pietní shromáždění k připomenutí 78. výročí hromadného transportu Romů a Sintů umístěných právě v tzv. cikánském táboře v Hodoníně u Kunštátu do vyhlazovacího tábora Aushwitz-Birkenau II. Ten se koná ve středu 18. srpna. Na pietu vypravuje muzeum autobusovou dopravu z Brna. Místa je třeba si předem rezervovat na rezervace@rommuz.cz nebo tel. číslo +420 545 581 206, do 30. července.

Kontakt pro média

Mgr. Bohdana Kuzmová Křepinská, Muzeum romské kultury, mobil: 775 407 065, e-mail: media@rommuz.cz

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY (MRK)

státní příspěvková organizace, Bratislavská 67, 602 00 Brno
organizace je zřízena Ministerstvem kultury ČR, je oprávněna nakládat s majetkem státu, dle z. č. 219/2000 Sb., a dále zřizovací listiny MRK platné od 1. 1. 2013, ve znění Rozhodnutí ministryně kultury č. 45/2012 ze dne 20. 12. 2012 a ve znění Rozhodnutí ministra kultury č. 18/2017 ze dne 26. 10. 2017.
IČ: 71239812